



موسیقی

اشاره:

روزهای دفاع مقدّس، همه چیز رنگ و بوی دیگری داشت. از جمله آن‌ها ساز و نواهایی بود که دل‌ها را هوایی می‌کرد. اعجاز حنجره‌ها بود یا سوز نواها فرقی نمی‌کرد؛ حاصلش بی‌پروایی بود و رفتن تا خط مقدم. حنجره طلایی‌هایی مانند صادق‌انگران، غلام‌کویتی‌پور و... نقشی مهم در تشجیع جوانان برای حضور در جبهه‌ها داشتند.

صداهاى ماندنى و بى‌مانند

سوکندپایدار

نینوا کرده دلم»، «کربلا منتظر ماست بیا تا برویم» و «بهر آزادی قدس از کربلا باید گذشت»؛ سروده‌های ماندگار صادق‌انگران به شمار می‌روند. در برخی از آثار همچون «ای لشکر حسینی»، انگران با همراهی مخاطبان که دیگر فقط شنونده نبودند، به اجرا می‌پرداخت. همین، حالت حماسی سروده را بیشتر می‌کرد. رزمندگان مانند گروه کر، با انگران همراهی کردند. در برخی از آثار، سینه‌زنی هم رواج می‌یافت که هم سر ضرب نوحه را به قطعه می‌داد و هم به خاطر صدای تولید شده سونوریت (رنگ‌آمیزی و فضاسازی) خوبی ایجاد می‌کرد.^۱ به فاصله کمی و همزمان با اوج فعالیت‌های صادق‌انگران، غلام‌کویتی‌پور در این عرصه حاضر شد. کویتی‌پور با بهره‌گیری از نغمه‌های بوشهری، دل‌های مردم را مجذوب خویش ساخت. «رو به سوی کعبه دل‌ها»، «عمه جان این‌جا کجاست»، «ممد نبودی

در حقیقت پس از گذشت شش ماه از جنگ تحمیلی، «به منظور تقویت روحیه رزمندگان، نوعی موسیقی در جبهه‌ها شکل گرفت که ابتدا با فرم نوحه‌خوانی ارائه شد، اما کم‌کم حالتی حماسی پیدا کرد. صادق‌انگران اولین کسی بود که به اجرای چنین طرحی پرداخت. او با نوحه «ای شهیدان به خون غلتان خوزستان درود» پایه نوعی موسیقی و نوحه را بنا نهاد. این اثر و دیگر آثار او، آرامش خاصی را به شنوندگان می‌بخشید.

صادق‌انگران در تمام طول جنگ با «ای لشکر صاحب زمان» و «با نوای کاروان» که براساس سروده‌های یک شاعر دزفولی شکل گرفت، نوعی موسیقی جنگی را خلق کرد. «خوزستان»، «ای برادر که در سنگری تو»، «ای خواهران، ای مادران»، «هویزه»، «سبکبالان خرامیدند و رفتند»، «ای لشکر صاحب زمان»، «سوی دیار عاشقان»، «کربلای جبهه‌ها یادش بخیر»، «ذوق و شوق

پس از پیروزی شکوهمند ایران و با آغاز جنگ تحمیلی، موسیقی‌های دوره دفاع مقدس، توسط آهنگسازان بنامی همچون لطفی، علیزاده، ناظری، روشن‌روان و مجید انتظامی به تناسب شرایط اجتماعی آن دوران ساخته شد. کم‌کم آثار پاپ با ترانه‌های مردمی راهشان را در دل مردم باز کردند تا آن‌جا که این آثار و سرودها از شبکه‌های مختلف تلویزیونی پخش شد، اما در کنار موسیقی مردمی، موسیقی محلی نیز به دلیل الهام گرفتن از گویش‌ها و زبان‌های نقاط مختلف ایران، تأثیر بسزایی را در دوران دفاع مقدس بر جای گذاشت؛ چرا که به گفته برخی از صاحب‌نظران، این موسیقی‌ها، احساسات مردم سراسر جهان را بازگو می‌کرد و ارتباط عمیقی میان مردم برقرار می‌ساخت. در این بین صادق‌انگران و غلام‌کویتی‌پور، بنیانگذاران نغمه‌های حماسی و نوحه‌خوانی در جبهه به شمار می‌رفتند.

ببینی»، «یاران چه غریبانه» از آلبوم یک تا چهار، «کعبه دل‌ها» و «ارزومندان» نمونه‌های موفقی از اجرای غلام کویتی پور هستند. در این بین قطعه «ممد نبودی ببینی» بسیار موفق عمل کرد. این قطعه بعد از آزادسازی خرمشهر و به یاد شهید جهان‌آرا اجرا شد که تم آن بعدها در یکی دو اثر سمفونیک به کار گرفته شد و خود کویتی پور هم بعد از جنگ آن را با ارکستر سازهای زهی در آلبومی به نام «غریبانه» خواند.^۲

«ززمه: ممد نبودی ببینی شهر آزاد گشته / خون یارانت پر ثمر گشته / آه واویلا کو جهان‌آرا / امیدم گشته ناامید / بعد از هجر تو / یاران

سرودها و تولیداتی تاریخ انقضا ندارند. گویی نظر این عده به رأی اکثریت نزدیک‌تر است؛ چرا که «در بخش‌های سنتی و ارکسترال جشنواره ملی موسیقی مقاومت، همین قطعه «غریبانه» کویتی پور توانست رتبه سوم را از آن خویش سازد.»^۴

«در همین جشنواره که در مرداد ماه ۸۸ و برای اولین بار به میزبانی استان کرمانشاه برگزار شد، بارها و بارها از آهنگران و کویتی پور به عنوان صاحبان ماندگارترین آثار حماسی و آواهای دفاع مقدس، نام برده شد.»^۵

«حتی در مقوله مداحی و طبقه‌بندی آن توسط صاحب‌نظران به سه بخش:

صاحب‌نظران (معاون سیاسی امنیتی استانداری کرمانشاه)، «در هشت سال دفاع مقدس، نوحه‌های آهنگران و کویتی پور به عنوان آواهایی که باعث تقویت روحیه رزمندگان می‌شد، بسیار پرطرفدار و حائز اهمیت بودند.» اما با وجود چنین دیدگاه‌ها و نظراتی، برخی جشنواره‌ها که حتی نام مقاومت و حماسه بر آن‌ها نهاده شده است، از حضور این بزرگان بی‌بهره است.^۶ فرقی نمی‌کند که نام این جشنواره‌ها چه باشد، جشنواره موسیقی مقاومت یا جشنواره موسیقی حماسی! مهم حاصل کاریست که از این جشنواره‌ها به دست می‌آید. برگشت دوباره حنجره‌های طلائی،

پس از گذشت شش ماه از جنگ تحمیلی، به منظور تقویت روحیه رزمندگان، نوعی موسیقی در جبهه‌ها شکل گرفت که ابتدا با فرم نوحه‌خوانی ارائه شد، اما کم‌کم حالتی حماسی پیدا کرد.



می‌آیند اندر پی تو...»^۳ برخلاف برخی که اعتقاد دارند این قطعات و سروده‌ها به روزهای جنگ و حماسه محدود می‌شود، هستند کسانی که معتقدند «چنین

مداحی سنتی، مداحی انقلابی و مداحی پاپ؛ از صادق آهنگران و غلام کویتی پور به عنوان طلیعه‌داران مداحی انقلابی یاد شده است. از نظر برخی رجال سیاسی و

بها دادن بیشتر به این هنرمندان ماندنی و حفظ آواها و آثاری که برای این مرز و بوم همواره ارزش محسوب می‌شوند، همه و همه می‌توانند یاد روزهای جنگ و حماسه را نسل به نسل زنده نگه دارند.